

SSC PUBLIC EXAMINATIONS, MARCH - 2016**SOCIAL STUDIES PAPER - I**

(RESOURCES DEVELOPMENT AND EQUITY)

PART - A**PRINCIPLES OF VALUATION****(TELUGU VERSION)**

GENERAL INSTRUCTIONS :

1. *Social Studies being a content subject, language mistakes need not be penalized.*

2. *Any relevant point other than laid down in the principles may be valued and assessed.*

3. *If more than required questions are answered exceeding the limit in a section, all answers should be valued and the answers with maximum marks should be considered.*

4. *Awarding 1/4 mark should be avoided.*

5. *Border cases should be dealt with great care.*

PART – A
SECTION – I

Marks = 35

5 x 2 = 10 M

- సూచనలు:-**
1. ప్రతి గ్రావు నుండి కనీసం రెండు ప్రశ్నలను ఎంచుకొని ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.
 2. ప్రతి ప్రశ్నకు రెండు మార్గులు

Group - A

1. మీ ప్రాంతంలో ఏయే అవసరాలకు నీటి కొనుగోలు, అమృకాలు జరుగుతున్నాయి? దీనిపై నియంత్రణ ఉండాలా?
- జ. 1. కరువు పరిస్థితుల వలన వ్యవసాయానికి నీటి కొనుగోలు, అమృకం జరుగుచున్నది.
 2. పారిశ్రామిక అవసరాలకు కూడా పరిశ్రమలు నీటిని కొనుగోలు చేస్తున్నాయి.
 3. త్రాగునీటి అవసరాలకు మరియు గృహ అవసరాలకు అనేకచోట్ల నీటిని కొనుగోలు చేస్తున్నారు.
4. పై అవసరాల దృష్ట్యా కొందరు వ్యాపారులు చేస్తున్న జల వ్యాపారంను, నీటి దుర్వినియోగంను తగ్గించుట కొరకు నీటి కొనుగోలు, అమృకం పై నియంత్రణ ఉండాలి. $\frac{1}{2}$ మా

(ఫోటో:- విద్యార్థులు వ్రాసే ఏ ఇతర సరియైన జవాబునైనా పరిగణనలోకి తీసుకొనవచ్చును)

2. క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

i. ఏ దశకంలో జనాభా మార్పు (శాతంలో) తక్కువగా ఉంది.?

జ. 1981-1991 1 మా.

ii. విశాఖపట్టణం జనాభా గణనీయంగా పెరగడానికి గల కారణమేమి?

జ. 1. రేవు పట్టణంగా విశాఖపట్టణానికి ఉన్న ప్రాముఖ్యత వలన జనాభా పెరుగుదల సంభవించింది.

2. ఉపాధి అవకాశాలు ఎక్కుగా ఉండుట వలన

3. ఇతర ప్రాంతాల నుండి వలసలు ఎక్కువగా ఉండుట వలన

(ఏవేని రెండు పాయింట్లు) $\frac{1}{2} \times 2 = 1$ మా

(నోట్: విద్యార్థులు వ్రాసే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్పులు ఇవ్వగలరు)

3. గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి వలస వచ్చిన వాళ్ళు పట్టణ ప్రాంతములో ఉపాధి పొందే ఆర్థిక రంగాలు ఏవి? ఉదాహరణ ఇమ్ము?

జ. గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి వలస వచ్చేవాళ్ళు పట్టణ ప్రాంతంలో ఎక్కువగా అవ్యాప్తికరంగంలో ఉపాధి పొందుతున్నారు. 1 మా.

ఉదాహరణలు: పట్టణ ప్రాంతాలలో చిన్న తరఫో పరిశ్రమలు, భవన నిర్మాణ వ్యాపారం, రవాణా వంటి వాటితో రోజువారీ కూలీలు, బజారులో అమృకాలు చేసేవాళ్ళు, బరువులు మోసేవాళ్ళు, చిత్తుకాగితాలు ఏరేవాళ్ళు, బట్టలు కుట్టేవాళ్ళు మొదలగువారు. 1 మా.

(నోట్: విద్యార్థులు వ్రాసే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్పులు ఇవ్వగలరు)

4. హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లో మెరుగైన అక్షరాస్యతను సాధించడానికి దోహదపడిన అంశాలేవి?
- జ. 1. హిమాచల్ ప్రభుత్వము, అక్కడి ప్రజలు విద్యాపై ఎంతో ఆసక్తి చూపారు.
2. పారశాలలు తెరిచి చాలావరకు విద్య ఉచితంగా ఉండేలా లేదా తల్లిదండ్రులకు నామమాత్రపు ఖర్చు అయ్యేలా ప్రభుత్వం చూసింది.
3. పారశాలలో ఉపాధ్యాయులు, తరగతి గదులు, మరుగుదొడ్లు, త్రాగునీరు వంటి కనీస సదుపాయాలు ఉండేలా చూసింది.
4. భారతదేశ రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వ బడ్జెట్‌లో ప్రతి విద్యార్థి చదువుపై ఎక్కువ మొత్తం ఖర్చు పెడుతున్న రాష్ట్రాలలో హిమాచల్ ప్రదేశ్ ఒకటి.

$$4 \times \frac{1}{2} = 2 \text{ మా.}$$

(నోట్: విద్యార్థులు వ్రాసే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్కులు ఇవ్వగలరు)

GROUP - B

5. పశ్చిమ ఆసియా దేశాలు భారతదేశం నుంచి నైపుణ్యం లేని కార్బూకులనే ఎందుకు కోరుకుంటున్నారు.
- జ. 1. పశ్చిమ ఆసియా దేశాలకు వారి పరిశ్రమల్లో తక్కువ జీతానికి పనిచేయడానికి నైపుణ్యం లేని కార్బూకుల అవసరం ఉంది.
2. ఈ దేశాలలో చమురు బావులు ఎక్కువగా ఉంటాయి.
3. బావుల నుండి చమురు వెలికిటీత లాంటి పనులకు నైపుణ్యం గల వారికన్నా తక్కువ వేతనానికి పనిచేసే కార్బూకులు కావాలి.
4. భవన నిర్మాణం, ఇండ్సు, కార్బూలయాలలో పనివారుగా వీరు తక్కువ జీతానికి ఎక్కువ పని చేస్తారు.

$$\text{ప్రతి పాయింటుకు } \frac{1}{2} \text{ మార్కు}$$

$$4 \times \frac{1}{2} = 2 \text{ మా}$$

(గమనిక: విద్యార్థులు వ్రాసే ఏ ఇతర కారణాలకైననూ మార్కులు ఇవ్వగలరు)

6. ఆర్థిక కార్బూకలాపాలను ప్రాథమిక, ద్వితీయ, తృతీయ రంగాలుగా విభజించడం ఉపయోగకరమేనా? ఏవేని రెండు ఉపయోగాలు తెలుపుము?
- జ. ఆర్థిక కార్బూకలాపాలను ప్రాథమిక, ద్వితీయ, తృతీయ రంగాలుగా విభజించడం ఉపయోగకరమే.

ఉపయోగాలు:

1 మా.

1. ప్రతిరంగంలో ఎంతశాతం ఉపాధి పొందుతున్నారో తెలుస్తుంది.

2. ఎన్ని వస్తువులు, నేవలు, ఉత్పత్తి అవుతున్నాయో కూడా తెలుస్తుంది.

1 మా.

(విద్యార్థులు ప్రానే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్పులు ఇవ్వగలరు)

2 మా.

7. దిగువ ఇచ్చిన గ్రాఫ్ ఆధారంగా క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు ప్రాయంది.

ప్ర: 1. బాణం గుర్తులు ఏమి సూచిస్తున్నాయి

జ. చిన్న, మధ్య తరగతి రైతులు సాగు చేస్తున్న భూమిని సూచిస్తున్నాయి.

1 మా.

2. భారతదేశంలో సాగుభూమి పంపిణీలో అసమానతలు ఉన్నాయని మీరు అంగీకరిస్తారా?

జ. అవును, అంగీకరిస్తున్నాను. ఎందుకనగా చిన్నరైతులు 87% మంది ఉండగా వారు సాగు చేసే భూమి కేవలం 48% మాత్రమే ఉన్నది.

1 మా.

(విద్యార్థులు ప్రానే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్పులు ఇవ్వగలరు) 2 మా.

8. ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి తగ్గినప్పుడు, ఆహార ధాన్యాల లభ్యత పెరగడానికి ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకోవాలని నీవు అనుకుంటున్నావు?

జ. 1. F.C.I బఫర్ నిల్వలను విడుదల చేస్తుంది.

2. అవసరం అయితే బయటి ప్రాంతాల నుండి ఆహార ధాన్యాలను కొనుగోలు చేయాలి.

3. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా ఆహార పదార్థాలను అందుబాటులోకి తీసుకురావాలి.

4. అంతోదయ కార్బూ ద్వారా ఒక నెలకు 35 కిలోల ఆహార ధాన్యాలను అందించాలి.

$4 \times \frac{1}{2} = 2$ మా.

SECTION - II

సూచనలు : 1. క్రింది ఆరు ప్రశ్నలలో ఏవేని నాలుగు ప్రశ్నలకు ఒకటి లేదా రెండు వాక్యములలో సమాధానము వ్రాయండి.

2. ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక మార్కు

$4 \times 1 = 4$ మా.

9. కొన్ని ప్రదేశాలు చక్కని నివాస ప్రాంతాలుగా ఎక్కువమందిని ఆకర్షించడానికి గల కారణం ఏమిటి?

జ. నీటి వనరులు, భూదృత, ఉపాధి అవకాశాలు మొదలైనవి.

1 మా.

(నోట్ : ఇతర సరైన సమాధానాలు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి)

10. మహోనగరాలు అని వేటిని పిలుస్తారు? ఉదాహరణనిమ్ము?

జ. కోటి జనాభాకు మించి ఉన్న నగరాలను మహోనగరాలని పిలుస్తాము. ఉదా: ముంబాయి. **1 మా.**

11. విటమిస్టు పుష్టలంగా లభించే ఆహార పదార్థాలకు రెండు ఉదాహరణలిమ్ము?

జ. ఆకుకూరలు, పండ్లు, మొలకలు, ముడిబియ్యం మొదలగునవి.

1 మా.

(నోట్ : ఇతర సరైన సమాధానాలు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి)

(ఒక ఉదాహరణకు $\frac{1}{2}$ మార్కు)

12. సూర్యోదయం - సూర్యాస్తమయం

1. అహ్వాదాబాద్ 07:20 - 18:05

2. ఇంఫాల్ 05:59 - 16:37

1 మా.

13. F.C.I ను విస్తరింపుము.

- జ. భారత ఆహార సంస్థ (Food Corporation of India) **1 మా.**
14. రాంపురం గ్రామంలో మధ్యతరగతి, పెద్ద రైతులు వ్యవసాయ కూలీలు తమ దగ్గర పనిచేయడానికి ఏమి చేస్తారు?
- జ. 1. వ్యవసాయకూలీని రోజువారీ వేతనానికి పెట్టుకుంటారు, లేదా ఒక ప్రత్యేక పనికి గుత్త పద్ధతిలో పెట్టుకోవచ్చు, లేదా సంవత్సరమంతా జీతానికి పెట్టుకోవచ్చు.
 2. డబ్బు రూపేణా కానీ, వస్తు (పంట) రూపేణా కానీ కూలీ ఉండవచ్చు. కొన్ని సమయాల్లో కూలీలకు అన్నం కూడా పెడతారు. **1 మా.**

SECTION - III

$4 \times 4 = 16$ మా

- సూచనలు: 1. ప్రతి భాగము నుండి రెండేసి ప్రశ్నలకు తగ్గకుండా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి
2. ప్రతి ప్రశ్నకు నాలుగు మార్కులు
15. తూర్పు తీర మైదాన ప్రాంతాలు, పడమటి తీర మైదాన ప్రాంతాల మధ్య గల పోలికలు, తేడాలు వివరించండి?
- జ. పోలికలు: **2 మా.**

1. పశ్చిమ, తూర్పు తీర మైదాన ప్రాంతాలు ఉత్తరం నుండి దక్కిణానికి విస్తరించి ఉన్నాయి.
2. పశ్చిమ, తూర్పు తీర మైదానాలు రెండు కూడా నైఱుతీ బుతుపవన కాలంలో సమృద్ధిగా వర్షపాతాన్ని పొందుతున్నాయి.

3. రెండు తీర మైదానాలు సముద్రానికి మరియు పర్వత శ్రేణుల మధ్య విస్తరించి ఉన్నాయి.
4. తీర మైదానాలు రెండూ కూడా సారవంతమైన నేలలను కలిగి ఉన్నాయి.

తేదాలు:

2 మా.

1. తూర్పు తీర మైదానాలు నదీ దెల్టలు (గోదావరి, కృష్ణ) కలిగి ఉండగా, పశ్చిమ తీర మైదానంలో ఎటువంటి దెల్టలు లేవు.
2. పశ్చిమ తీర మైదానము కంటే తూర్పు తీర మైదానం వెడల్పుగా ఉంటుంది.
3. తూర్పుతీర మైదానము కొల్లేరు, చిలక, పులికాట్ వంటి సరస్సులను కలిగి ఉండగా, పశ్చిమ తీర మైదానంలో ఎటువంటి సరస్సులు లేవు. కానీ లాగూన్లు, వెనుక జలాలు కలిగి ఉన్నది.
4. పశ్చిమ తీర మైదానంతో పోల్చినప్పుడు తూర్పుతీర మైదానంలో మెరుగైన నీటి పారుదల సౌకర్యాలు ఉన్నాయి.

4 మా.

(గమనిక: విద్యార్థి పట్టిక రూపంలో రాసిననూ పరిగణించవలసి ఉంటుంది.)

16. భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితం చేసే అంశాలేవి?

జ. భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితం చేయు అంశాలు ఏమనగా

1. అక్షాంశము
2. భూమికి - నీటికి గల సంబంధం
3. భాగోళిక స్వరూపము
4. వాతావరణంలో ఉపరితల గాలి ప్రసరణ

1. అక్షాంశము :

- ఎ. ఒక ప్రదేశం యొక్క ఉపోగ్రత ఆ ప్రదేశం యొక్క అక్షాంశంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఉన్నత అక్షాంశాల కంటే నిమ్న అక్షాంశాల వద్ద ఉపోగ్రత ఎక్కువ.
- బి. దక్షిణ భారతదేశం భూమధ్యరేఖకు దగ్గరగా ఉష్ణమండలంలో ఉన్నందున ఉత్తర భారతదేశం కంటే అధిక ఉపోగ్రతను కలిగి ఉంటుంది.

2. భూమికి-సీటికి మధ్య గల సంబంధం :

- ఎ. భూభాగంతో పోల్చినపుడు జల ప్రాంతాలు నిదానంగా వేడెక్కి నిదానంగా చల్లబడతాయి.
- బి. ఈ కారణంగా భూ మరియు సముద్ర పవనాలు ఏర్పడి తీర ప్రాంత శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితం చేస్తాయి.

3. భౌగోళిక స్వరూపం :

- ఎ. భౌగోళిక స్వరూపం లేదా ఎత్తు ఒక ప్రదేశం యొక్క శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితం చేస్తాయి.
- బి. ఈ కారణంగా ఎత్తైన ప్రాంతాలు వేసవిలో కూడా తక్కువ ఉపోగ్రతను కలిగి వేసవి విడిది కేంద్రాలుగా ఉన్నాయి. ఉదాః సిమ్లా, వైనిటాల్, ముస్సోరి, కొడ్డెకెనాల్.

4. వాతావరణంలో ఉపరితల గాలి ప్రసరణ :

- ఎ. అత్యంత వేగంగా వీచే ఉపరితల వాయు ప్రవాహాలను జెట్ స్ట్రీమ్స్ అంటారు.
- బి. ఈ జెట్ ప్రవాహం వల్ల చుట్టూ ఉన్న ఉపోగ్రత చల్లబడుతుంది.

4 × 1 = 4మా

17)

- ఎ. పైన ఇచ్చిన గ్రాఫ్ ఏమి తెలుపుతుంది?
- జ. పైన ఇచ్చిన గ్రాఫ్ 1951 నుండి 2011 వరకు భారతదేశ ట్రీ, పురుష నిష్పత్తిని తెలుపుతుంది.
- బి. అతి తక్కువ ట్రీ, పురుష నిష్పత్తి ఏ సంవత్సరంలో నమోదైంది?
- జి. 1991
- సి. ప్రస్తుతం భారతదేశంలో ట్రీ, పురుష నిష్పత్తి ఎలా ఉంది?
- జ. 2011 గణాంకాల ప్రకారం భారతదేశంలో ట్రీ, పురుష నిష్పత్తి 1000 : 940
- డి. ట్రీల సంఖ్య 935 కంటే ఎక్కువగా ఎన్నిసార్లు నమోదైంది?
- జ. మూడుసార్లు

ప్రతి పాయింటుకు 1 మార్కు

 $4 \times 1 = 4$ మా

18. హివారే బజార్ లాగానే భూగర్భ జలాల నియంత్రణ ప్రధానంగా ప్రజలే చేయాలా? మీ అభిప్రాయాన్ని తెలుపుండి?

జ. అవును, హివారే బజార్ లాగానే భూగర్భ జలాల నియంత్రణ ప్రజలే చేయాలి. 1 మా.

- ఈ నియంత్రణ ప్రభుత్వ పర్యవేక్షణలో జరగాలి.
- ఎందుకనగా భూగర్భ జలాలు అనేవి ప్రజలందరికీ చెందిన సామూహిక వనరు.
- హివారే బజార్లో లాగా భూగర్భ జలాలను నియంత్రించడానికి కొన్ని నియమ నిబంధనలు అవసరం.
- హివారే బజార్లో భూగర్భ జలాల నిర్వహణలో పాటించిన విజయవంతమైన విధానాలను దేశవ్యాప్తంగా విస్తరించవలసిన ఆవశ్యకత ఉన్నది. ఏవేని మూడు పాయింట్లు

 $3 \times 1 = 3$ మామొత్తం = 4 మా.

(విద్యార్థులు వ్రానే ఇతర సరియైన సమాధానాలను పరిగణలోనికి తీసుకొనవచ్చును)

GROUP – B

19. భారత ప్రభుత్వం విదేశీ పెట్టుబడి, వాణిజ్యాలపై అవరోధాలు కల్పించడానికి గల కారణాలు ఏమిటి? ఈ అవరోధాలను తొలగించాలని అది ఎందుకు అనుకుంది?

జ. అవరోధాలు కల్పించడానికి గల కారణాలు:

1. స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత భారత ప్రభుత్వం విదేశీ వాణిజ్యం, విదేశీ పెట్టుబడులకు అవరోధాలు విధించింది.
2. దేశంలోని ఉత్పత్తిదారులకు విదేశీపోటీ నుంచి రక్షణ కల్పించాల్సిన అవసరం ఉండని భావించింది.
3. స్వాతంత్ర్యానంతరం దిగువుతుల నుంచి పోటీని అనుమతించి ఉంటే దేశంలో పరిశ్రమలు నిలదొక్కుకుని ఉండేవి కాదు.
4. తమ దేశ ఉత్పత్తిదారులకు రక్షణ కల్పించుటకు ఈ అవరోధాలను ఏర్పరిచారు. **2 మా.**

అవరోధాలను తొలగించాలనుకోవడానికి కారణాలు :

1. దీర్ఘకాల ప్రభావం మాపించేలా భారతదేశ విధానాలలో మార్పులు చేయడం.
2. భారతీయ ఉత్పత్తిదారులు ప్రపంచ వ్యాప్త ఉత్పత్తిదారులతో పోటీ పడాల్సిన సమయం వచ్చిందని ప్రభుత్వం భావించింది.
3. పోటీ ఫలితంగా దేశంలోని ఉత్పత్తిదారులు తమ నాణ్యతను మెరుగుపరుచుకోవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి వాటి పనితీరు మెరుగు అవుతుందని భావించడం.
4. పోటీ పెరిగిన కారణంగా వస్తువుల ధరలు తగ్గి సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులోనికి తెచ్చుటకు.

2మా.

4 మా.

20. పర్యావరణ పరిరక్షణ ప్రత్యక్షంగా ప్రభావితమయ్యే సమూహాలకే కాకుండా మనందరికీ కూడా ఎంతో కీలకమైనది. కొన్ని ఉదాహరణలతో వివరించండి?

- జ. 1. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పర్యావరణానికి ప్రజల జీవితానికి చాలా దగ్గర సంబంధముంటుంది.
2. పర్యావరణం నుంచి ప్రజల అవసరాలు అనేకం తీరతాయి. ఉదా॥ ఆహారం, కట్టెపుల్లలు, పశుగ్రాసం మొదలగునవి లభిస్తాయి.
3. గనుల తవ్వకం, పరిశ్రమల స్థాపన, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం వలన కాలుప్యం పెరిగి, పర్యావరణ వినాశనం జరిగి ప్రజలు నష్టపోవలసివస్తుంది.
4. పర్యావరణానికి, సమానతతో కూడిన సుస్థిర అభివృద్ధికి చాలా దగ్గరి సంబంధం ఉన్నది.
5. పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించుకోకపోతే వర్షాలు సరిగా పడక, పశువులకు మేత దొరకక ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనువలసి ఉంటుంది.
6. అడవుల నరికివేత పర్యావరణ వినాశనానికి ముఖ్య కారణం. కనుక అడవుల పరిరక్షణ చాలా ముఖ్యం.
7. మీతిమీరిన ప్లాస్టిక్ వినియోగం ఆధునిక కాలంలో పర్యావరణ వినాశనకారిగా తయారైనది. కావున ప్లాస్టిక్ వినియోగాన్ని తగ్గించుకోవాలి.
8. భావి తరాల మనుగడకోసం పర్యావరణ పరిరక్షణ మనందరి బాధ్యత.

$$8 \times \frac{1}{2} = 4 \text{ మా}$$

(గమనికః - విద్యార్థులు ప్రాసే ఏ ఇతర సరియైన సమాధానికైనా మార్గులు ఇవ్వగలరు)

21....

1. పురుషులు మాత్రమే చేస్తున్న పనులేవి?

జ. దున్నటం

1 మా.

2. ప్రీలు మాత్రమే చేస్తున్న పనులేవి?

జ. నాట్లు వేయడం, పత్తి ఏరడం.

1 మా.

3. ఏమే పనులలో ప్రీ, పురుషుల కూలీ రేట్లలో వ్యత్యాసం ఉన్నది?

జ. విత్తటం, కలుపు తీయడం, కోత, పోత, నూర్చిడి

1 మా.

4. పురుషుల కంటే ప్రీలకు తక్కువ కూలీ ఇవ్వదానికి కారణం ఏమిటి?

జ. పురుషుల కంటే ప్రీలు తక్కువ శారీరక శ్రమ చేస్తారనే భావన సమాజంలో నెలకొని ఉండుట.

1 మా.

4 పాయింట్లు

$4 \times 1 = 4$ మా

22. వ్యవసాయంలో జీవ వైవిధ్యత భారతీయ రైతులకు ఏవిధంగా ఉపయోగపడుతుందో తెల్పుము?

- జ. 1. జీవ వైవిధ్యం వలన రసాయన ఎరువులు, పురుగుమందుల వినియోగం తగ్గుతుంది.
2. హానికారకమైన పురుగులను తినే జీవులు అభివృద్ధి చెంది మెరుగైన పంట దిగుబడులకు దోహదపడుతుంది.
3. భూసారం పెరుగుతుంది.
4. పంట తెగుళ్ళ వ్యాప్తి తగ్గుతుంది.
5. పంట దిగుబడిలో నాణ్యత పెరుగుతుంది.
6. ఒకటి రెండు పంటలు మాత్రమే కాకుండా అనేక పంటలను సాగు చేయవచ్చును.
7. నాణ్యమైన ఉత్పత్తుల వలన రైతుల ఆదాయం పెరుగుతుంది.
8. ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులతో సాధించిన ఉత్పత్తిని ఈ పద్ధతులతోనూ పొందవచ్చును.

$$8 \times \frac{1}{2} = 4 \text{మా.}$$

(విద్యార్థులు ప్రానే ఇతర సరియైన సమాధానాలను పరిగణలోనికి తీసుకొనవచ్చును)

SECTION - IV**5 x 1 = 5 M****సూచన:-**

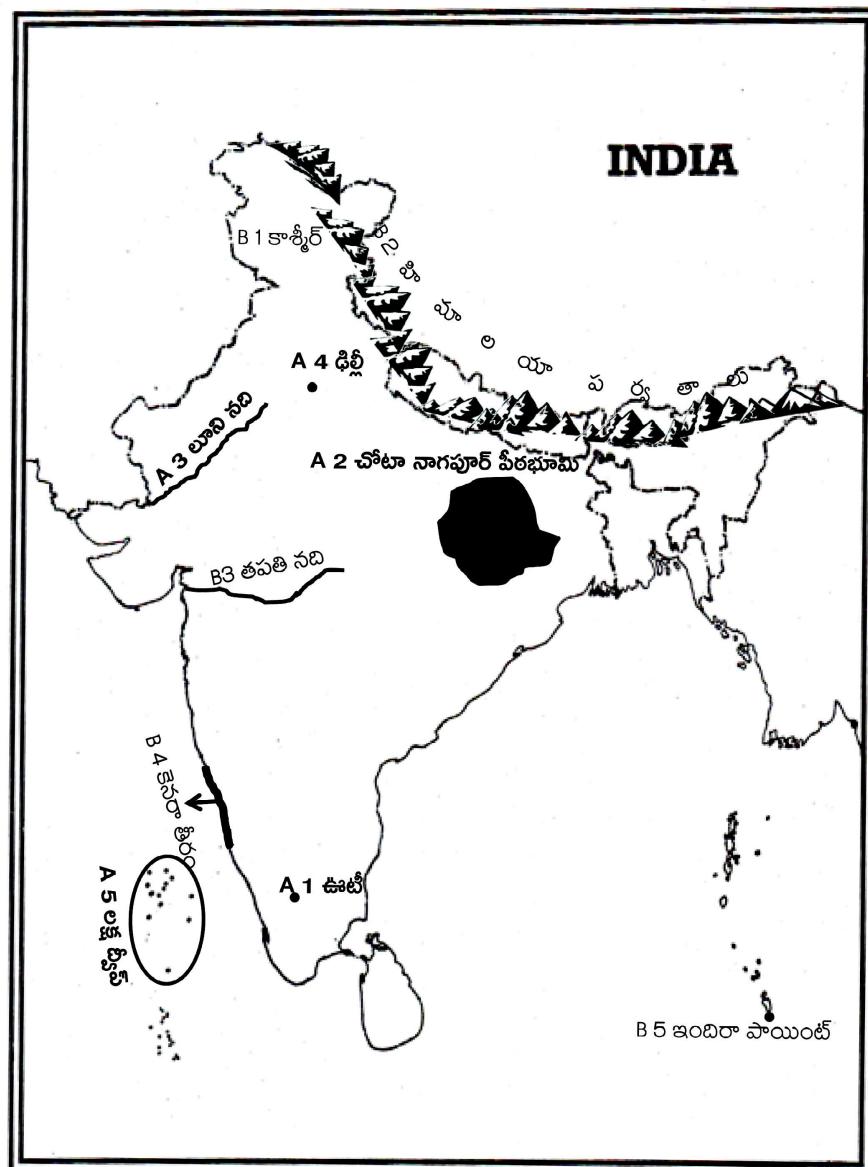
మీకివ్వబడిన భారతదేశ పటంలో ఈ క్రిందివానిని గుర్తించుము

23.**Group - A**

1. ఊటీ
2. చోటూ నాగపూర్ హిల్సుము
3. లూనీ నది
4. ధిల్లీ
5. లక్ష్మిపురం

లేదా**Group - B**

1. కాశ్మీర్
2. హిమాలయ పర్వతాలు
3. తపథి నది
4. కెనరా తీరం
5. ఇందిరా పాయింట్

PART - B

15 M

సూచన:- 1. ప్రతి ప్రశ్నకు $\frac{1}{2}$ మార్కు

2. కొట్టివేసి ప్రాయడం, పైన దిద్దడం అంగీకరించబడదు.

1. సరియైన సమాధానమును ఎన్నుకొని ప్రక్కన గల కుండలీకరణములో ప్రాయండి $20 \times \frac{1}{2} = 5$ మా

Q.No's	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Answers	C	B	A	D	A	A	D	A	A	C

Q.No's	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Answers	D	B	C	D	B	C	A	A	C	B

II. క్రింది ఖాళీలను సరియైన పదములతో పూరింపుము $5 \times \frac{1}{2} = 2 \frac{1}{2}$ మా

21. సాత్పూరా పర్వతాలు
22. ఐక్యరాజ్య సమితి ఆభివృద్ధి కార్యక్రమం
23. నిర్వహక పెట్టుబడి
24. బహుళ పంటల సాగు
25. అరబ్ వసంతము

III. సరియైన సమాధానానికి సంబంధించిన ఆక్షరము కుండలీకరణంలో ప్రాసి జత పరుచుము

$5 \times \frac{1}{2} = 2 \frac{1}{2}$ మా

26 B

27 D

28 A

29 C

30 F